

**XIV. İSTANBUL
DAHİLİYE KLİNİKLERİ
BULUŞMASI**

İstanbul Marriott Hotel Asia

31 Ekim - 2 Kasım 2024

www.idk2024.org

YENİ KANSER TEDAVİLERİNİN ROMATOLOJİK ETKİLERİ

Dr. Gül Güzelant Özköse

SBÜ Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi Romatoloji Kliniği

SUNUM PLANI

- Yeni kanser tedavilerinin etki mekanizmaları
- Patogenez
- Epidemiyoloji
- Klinik tablolar
- Yönetim

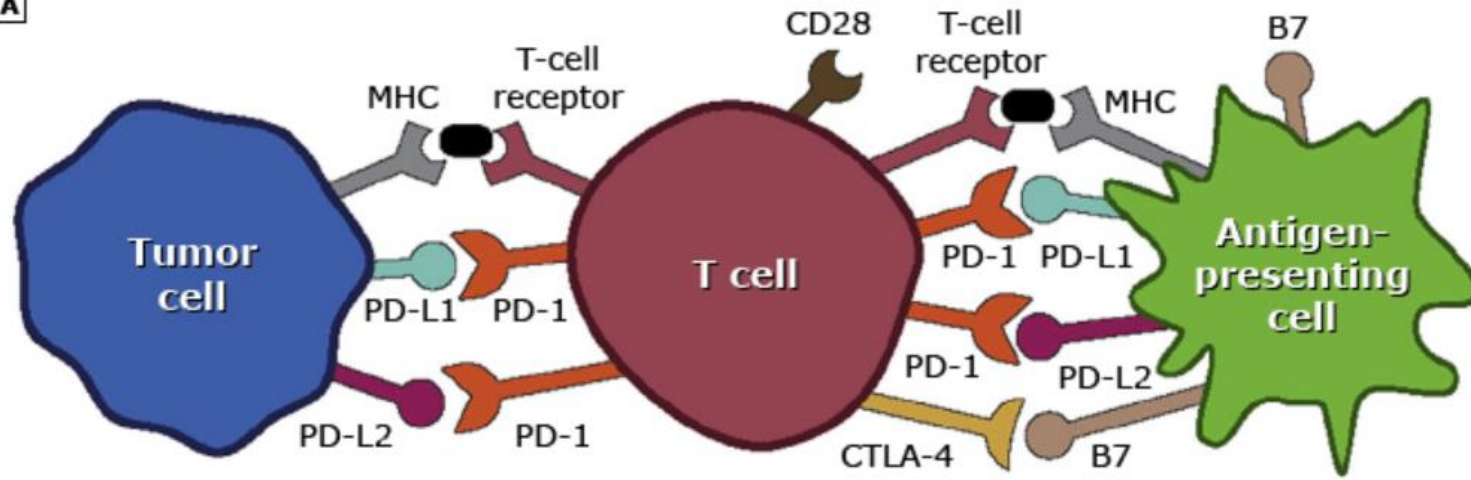
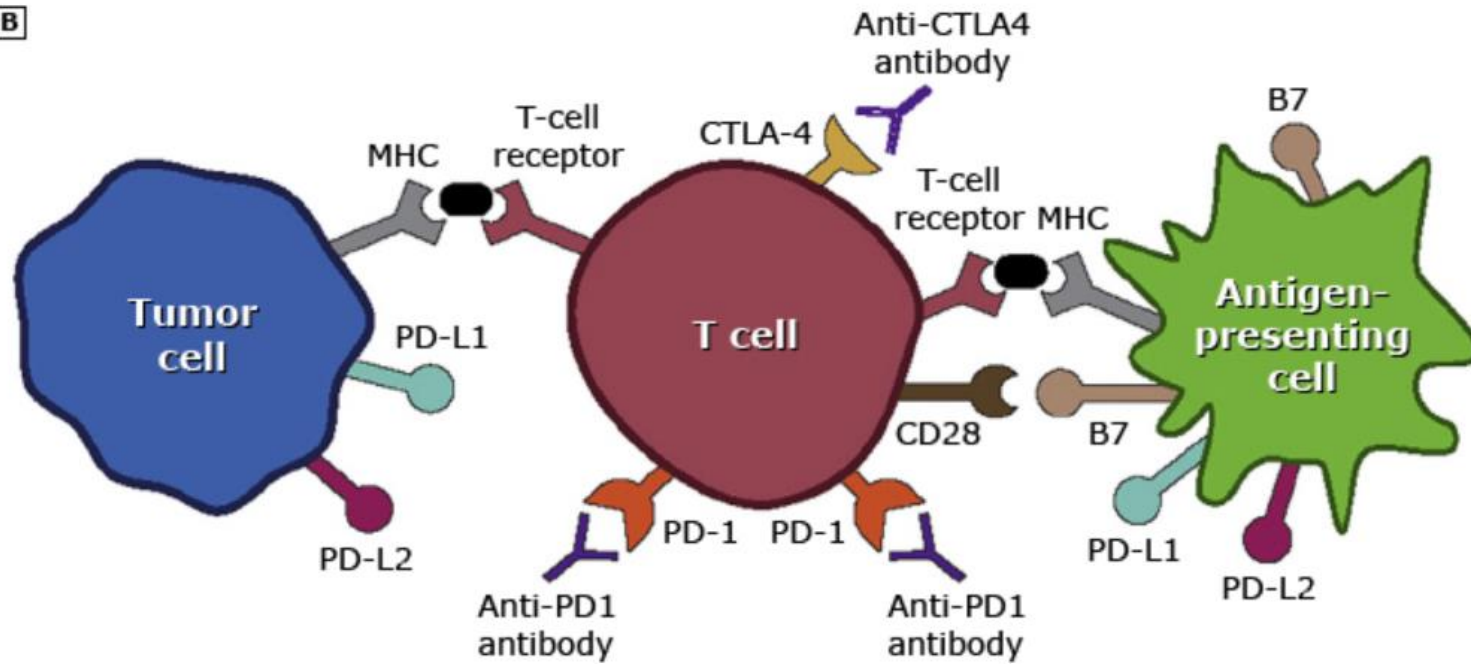

İmmun check pointler

- İmmun check pointler, bağışıklık ve self-toleransta yer alan, özellikle T hücresi fonksiyonuyla ilgili olan bağışıklık hücreleri tarafından eksprese edilen reseptörlerdir.
- T hücresi aktivitesi, pozitif veya negatif olabilen "immun check point" aracılığıyla kontrol edilir.

İmmun check point inhibitörler (ICPi)

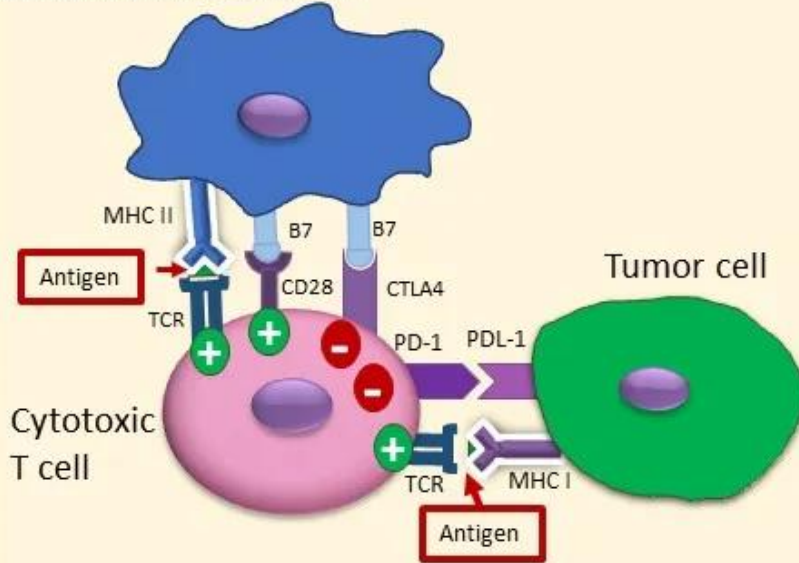
- Monoklonal antikolar
- T hücreleri, antijen sunan hücreler ve tümör hücreleri üzerindeki inhibitör molekülleri bloke ederek çalışır.
- Antitümör bağışıklığını geri kazandırabilir, böylece bağışıklık kaçışını veya kurtulmayı tersine çevirebilir ve tümör hücrelerinin ölümünü teşvik edebilir.

A**B**

How do checkpoint inhibitors work?

- Anti-CTLA4 Ab
- Anti-PD-1 Ab
- Anti-PDL-1 Ab

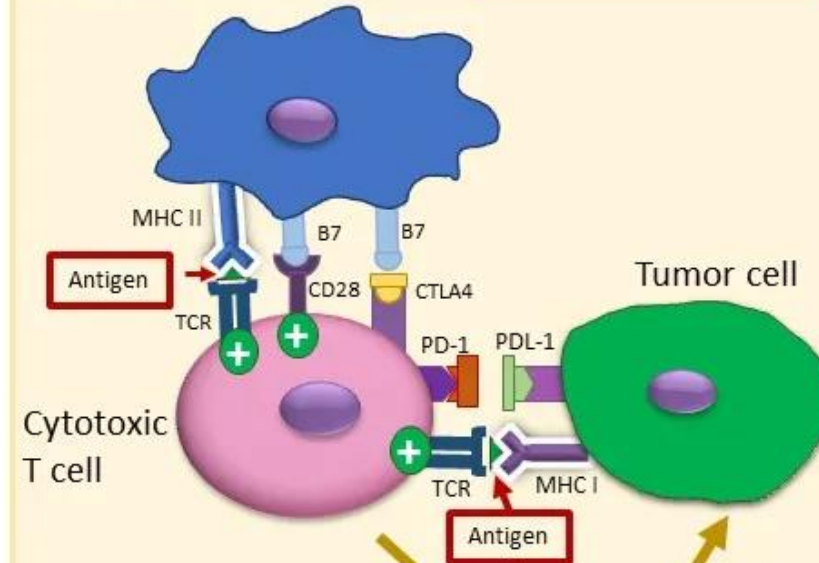
Antigen presenting cell

-
- T cell expansion
- T cell functional activation
- Tumor cell kill

HealthScientific.net

Antigen presenting cell

- + • T cell expansion
  - + • T cell functional activation
  - + • Tumor cell kill
- Perforin
Granzyme B

- İlk keşfedilen CTLA-4 .....negatif bir immun check point (1995)
- İlk inhibitörü **ipilimumab** (2011).....İlk kullanımı metastatik melanom
- PD-1...ikinci keşfedilen protein
- **Pembrolizumab ve nivolumab**
- Üçüncü protein ise PD-L1
- **Atezolizumab, avelumab ve durvalumab**

Immune checkpoint inhibitors by mechanism

Drug mechanism	Drug name
Anti-PD-1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nivolumab ▪ Pembrolizumab ▪ Cemiplimab ▪ Dostarlimab ▪ Retifanlimab ▪ Toripalimab ▪ Tislelizumab
Anti-PD-L1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atezolizumab ▪ Avelumab ▪ Durvalumab
Anti-CTLA-4	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ipilimumab ▪ Tremelimumab
Anti-LAG-3/anti-PD-1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Relatlimab and nivolumab

Kullanım alanları

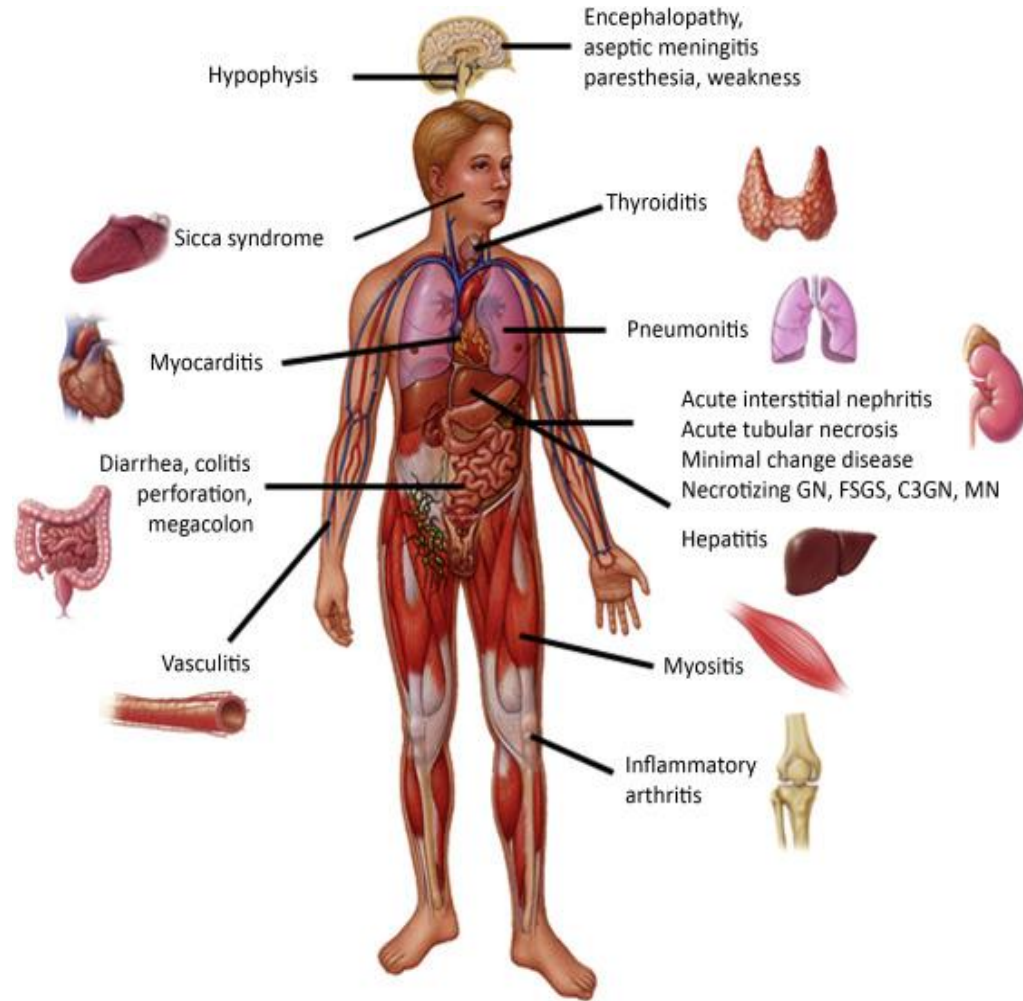
- Küçük hücreli dışı akciğer
- Melanom
- RCC
- Hodgkin lenfoma
- Meme
- Mesane
- Kolon
- Mide
- Servix
- Baş-boyun kanserleri

- Monoterapi veya kombinasyon şeklinde

KLASİK YAN ETKİLER

- İshal
- Yorgunluk
- Öksürük
- Mide bulantısı
- Cilt döküntüsü
- İştahsızlık
- Kabızlık

İMMUN ARACILI YAN ETKİLER

- Klasik kemoterapötik ajan yan etkilerinden daha farklıdır
- Kullanılan ajanın tipi, maruziyet süresi, dozu, hastaya ait intrinsik faktörler
- ICPi alanların %10'unda ¹
- Prevalans %1.5-22 ¹
- Farkındalık??
- Bildirim problemleri??

¹Kostine M et al. EULAR points to consider for the diagnosis and management of rheumatic immune-related adverse events due to cancer immunotherapy with checkpoint inhibitors. Ann Rheum Dis. 2021

- Genellikle klasik romatizmal hastalık sınıflandırma kriterlerini doldurmuyor
- Oldukça geniş bir yelpaze

Epidemiyoloji

- Fatal seyirli yan etki insidansı %0.3-1.3 ¹
- Fatal yan etki çıkış süresi median 14,5 gün (kombinasyon tedavilerde) ²
- Monoterapi alan hastalarda 40 güne kadar uzayabilir ²
- **Kolit, pnömonitis ve hepatit** sık görülebilen fatal yan etkiler

¹Wang DY et al. Fatal Toxic Effects Associated With Immune Checkpoint Inhibitors: A Systematic Review and Meta-analysis. JAMA Oncol. 2018

²Hellmann MD et al. Nivolumab plus Ipilimumab in Lung Cancer with a High Tumor Mutational Burden. N Engl J Med. 2018

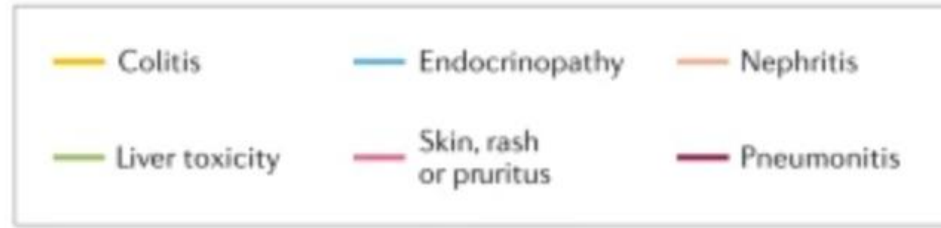
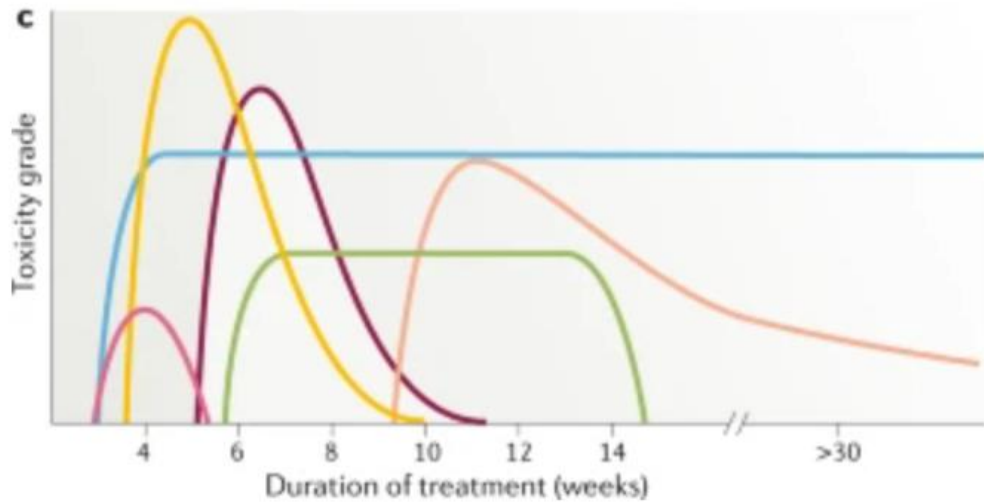
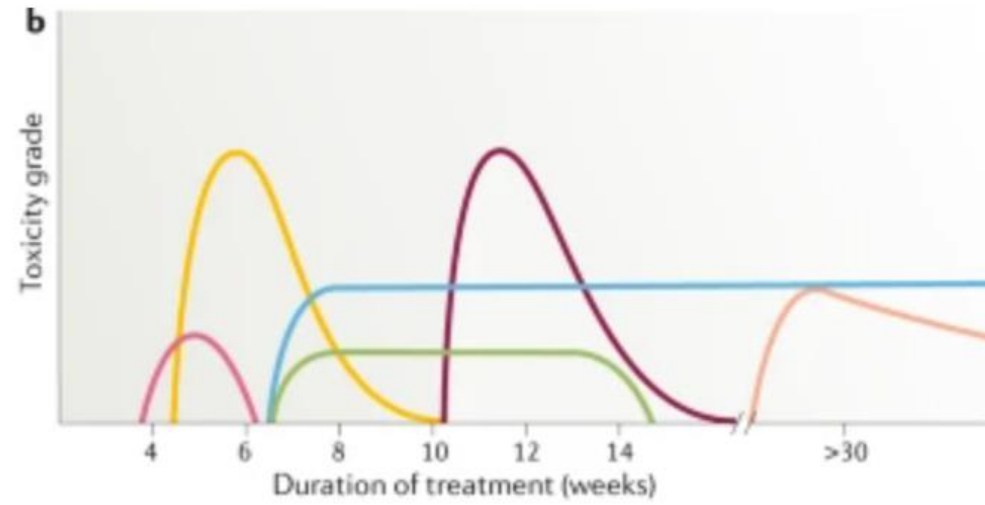
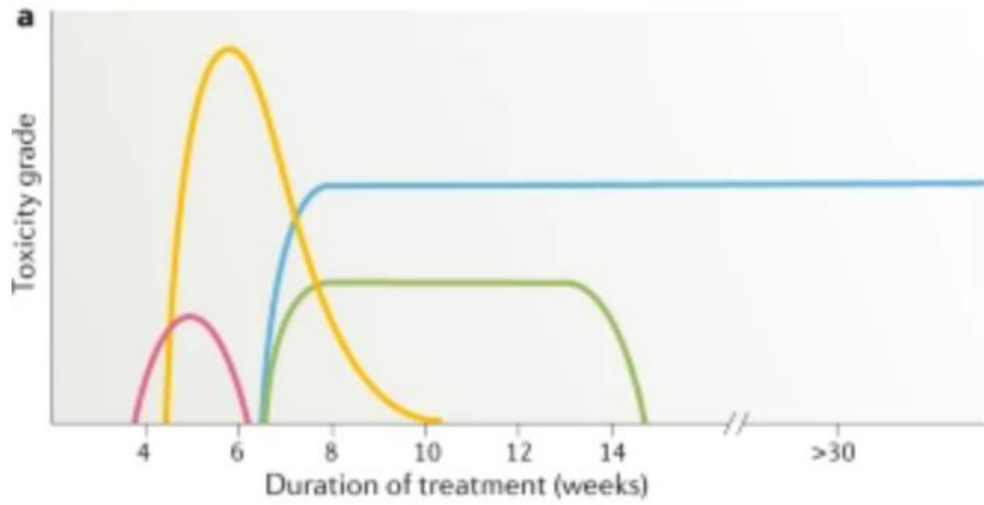
Patogenez^{1,2}

- Anormal sitotoksik T hücre aktivasyonu
- Artan otoantikör üretimi
- İnflamatuar sitokin üretimi
- Kompleman aracılı inflamasyon

¹Postow MA et al. Immune-Related Adverse Events Associated with Immune Checkpoint Blockade. N Engl J Med. 2018

²Mangan BL et al. Evolving insights into the mechanisms of toxicity associated with immune checkpoint inhibitor therapy. Br J Clin Pharmacol. 2020

a. ipilimumab   b. anti-PD1 veya anti-PD-L1   c. ipilimumab ve anti-PD1 kombinasyonu

- İmmun aracılı romatolojik yan etkiler, diğer sistem ve organ yan etkilere göre literatürde daha az bildirilmiş
- En sık artralji (%10-15), ardından miyalji ve sikka semptomları...
- 2017 yılına ait sistematik derlemede artralji %43, miyalji %20'ye varan oranlarda bildirilmiş ¹
- Sistemik inflamatuvar otoimmün hastalık gelişimi %3.5-6.6 ^{2,3}

¹Cappelli LC et al. Rheumatic and Musculoskeletal Immune-Related Adverse Events Due to Immune Checkpoint Inhibitors: A Systematic Review of the Literature. Arthritis Care Res (Hoboken). 2017

²Lidar M et al. Rheumatic manifestations among cancer patients treated with immune checkpoint inhibitors. Autoimmun Rev. 2018

³Kostine M et al. Rheumatic disorders associated with immune checkpoint inhibitors in patients with cancer-clinical aspects and relationship with tumour response: a single-centre prospective cohort study. Ann Rheum Dis. 2018

- İnflamatuvar artrit
- Sikka sendromu
- İnflamatuvar miyopatiler
- Vaskülit (dev hücreli arterit, ANCA vaskülit)
- Polimiyalgiya romatika
- Eozinofilik fasiit
- Sarkoidoz
- Sistemik skleroz
- Lupus nefriti-subakut kutanöz lupus

AYIRICI TANI

- Paraneoplastik sendrom
- Metastaz
- Diğer romatolojik hastalıklar/durumlar
- Mekanik kas-iskelet problemleri

EULAR points to consider for the diagnosis and management of rheumatic immune-related adverse events due to cancer immunotherapy with checkpoint inhibitors

Marie Kostine ¹, Axel Finckh ², Clifton O Bingham 3rd,³ Karen Visser,⁴ Jan Leipe,^{5,6} Hendrik Schulze-Koops,⁶ Ernest H Choy,⁷ Karolina Benesova,⁸ Timothy R D J Radstake,⁹ Andrew P Cope,¹⁰ Olivier Lambotte,¹¹ Jacques-Eric Gottenberg ¹², Yves Allenbach ¹³, Marianne Visser,¹⁴ Cindy Rusthoven,¹⁴ Lone Thomasen,¹⁵ Shahin Jamal,¹⁶ Aurélien Marabelle,¹⁷ James Larkin,¹⁸ John B A G Haanen,¹⁹ Leonard H Calabrese ²⁰, Xavier Mariette,^{21,22} Thierry Schaefferbeke¹

Management of Immune-Related Adverse Events in Patients Treated With Immune Checkpoint Inhibitor Therapy: ASCO Guideline Update

Bryan J. Schneider, MD¹; Jarushka Naidoo, MD^{2,3}; Bianca D. Santomasso, MD, PhD⁴; Christina Lacchetti, MHSc⁵; Sherry Adkins, MS⁶; Milan Anadkat, MD⁷; Michael B. Atkins, MD⁸; Kelly J. Brassil, PhD⁶; Jeffrey M. Caterino, MD, MPH⁹; Ian Chau, MD¹⁰; Marianne J. Davies, DNP¹¹; Marc S. Ernstoff, MD¹²; Leslie Fecher, MD¹; Monalisa Ghosh, MD¹³; Ishmael Jaiyesimi, DO, MS¹⁴; Jennifer S. Mammen, MD, PhD¹⁵; Aung Naing, MD⁶; Loretta J. Nastoupil, MD⁶; Tanyanika Phillips, MD¹⁶; Laura D. Porter, MD¹⁷; Cristina A. Reichner, MD¹⁸; Carole Seigel, MBA¹⁹; Jung-Min Song, MSN, RN, CNS²⁰; Alexander Spira, MD, PhD²¹; Maria Suarez-Almazor, MD⁶; Umang Swami, MD²²; John A. Thompson, MD²³; Praveen Vikas, MD²⁴; Yinghong Wang, MD⁶; Jeffrey S. Weber, MD, PhD²⁵; Pauline Funchain, MD²⁰; and Kathryn Bollin, MD²⁶

CTEP Cancer Therapy Evaluation Program

- Adverse Events/CTCAE
- Agent/Drug Management
- Amendments
- Ancillary/Correlative and Biomarker Studies
- CDE/Data Policies/CDUS/DMU
- Informed Consent
- LOIs/Concepts
- Monitoring
- OWEG Implementation
- Project Team Member Applications
- Protocol Development Tools

- CTEP Branches and Offices**
- Clinical Grants and Contracts Branch
- Clinical Investigations Branch

Common Terminology Criteria for Adverse Events (CTCAE)

- [CTEP/NCORP Guidance for Collection of Adverse Events Related to COVID-19 Infection \(3/25/2020\)](#)
- [Common Terminology Criteria for Adverse Events \(CTCAE\) v6.0](#)
- [Common Terminology Criteria for Adverse Events \(CTCAE\) v5.0](#)
- [Common Terminology Criteria for Adverse Events \(CTCAE\) v4.0](#)
- [CTEP Guidance: CTCAE v4.0 Grading Scales with Numeric Component](#)
- [Responsible Adverse Event \(AE\) Reporting: Finding Appropriate AE Terms](#)
- [CTC and CTCAE Versions Archive](#)
- [CTC/CTCAE Dictionary and Index](#)
The CTCAE Dictionary is a web-based application to assist in locating appropriate adverse event terms from CTCAE v4.0.

Common Terminology Criteria for Adverse Events (CTCAE) v6.0

İNFLAMATUAR ARTRİT

- Tedavinin herhangi bir zamanında gelişebilir (tedavinin 2. haftasından itibaren).
- Küçük eklemlerde poliartrit (RA benzeri patern)
- Büyük eklemlerde oligoartrit
- Psöriatik artrit
- RS3PE benzeri patern (remitting seronegative symmetrical synovitis with pitting edema)

- ICPI tipine göre artrit paterni deęişebiliyor. ¹
- PD-1 yada PD-L1 monoterapisi.....küçük eklem tutulumu
- CTLA-4 ve PD-1 kombinasyonu.....diz artriti

¹Cappelli LC et al. Clinical presentation of immune checkpoint inhibitor-induced inflammatory arthritis differs by immunotherapy regimen. Semin Arthritis Rheum. 2018

- Detaylı öykü
- Fizik muayene
- Laboratuvar bulguları.....pek yardımcı değil
- Çoğunlukla RF ve anti-CCP negatif
- CRP ve sedimentasyon hızı artışı olabilir
- Erken dönemde direk grafi faydasız
- MR ve USG: sinovit, tenosinovit, entezit, erozyon

Grade 1 (mild)	Hafif ağrı, eritem, eklem şişliği	ICPi'ye devam edilebilir NSAİİ
Grade 2 (moderate)	Günlük yaşam aktivitelerini kısıtlayan orta derecede ağrı eritem ve eklem şişliği	ICPi'ye ara verilebilir NSAİİ, düşük doz steroid, eklem içi enjeksiyon 4 hf içinde yanıt yoksa grade 3 gibi yaklaşım 6-8 hf sonra steroid dozu 10 mg/günün altında inilemiyorsa cDMARD eklenebilir
Grade 3-4 (severe/life-threatening)	Günlük yaşam aktivitelerini ciddi sınırlayan şiddetli ağrı, eritem, eklem şişliği, irreversibl eklem hasarı	ICPi'ye ara verilir 0.5-1 mg/kg/gün dozunda steroid 2 hf içinde yanıt yoksa cDMARD veya bDMARD

- NSAİİ
- Düşük doz kortikosteroid (10-20 mg/gün dozunda başlayıp 1-2 hf içinde semptomu göre doz azaltılması)
- Eklem içi steroid enjeksiyonu (monoartrit durumunda)
- Steroid azaltılmadığında konvansiyonel DMARD (SSZ, HCQ, MTX)
- Dirençli vakalarda anti-TNFler

SİKKA SENDROMU

- Ağız-göz kuruluğu ICPI tedavinin genelde ilk 3 ayında ortaya çıkıyor
- Nadiren parotis şişliği
- Çoğu hastada anti-SSA ve anti-SSB negatif
- Üveit, periferal ülseratif keratit de bildirilmiş
- Kuru ağız: semptomatik yaklaşım, diş tedavileri
- Grade 2-3 semptom varlığında ICPI'ye ara verilebilir.
- Parotis şişliği: 10-40 mg/gün prednizon
- Kuru göz: suni gözyaşı

POLİMİYALGİA ROMATİKA (PMR) /DEV HÜCRELİ ARTERİT (GCA)

- İzole PMR veya GCA ile birliktelik olabilir.
- İleri yaş grubunda
- ICPIi başlandıktan 12 hf sonra ortaya çıkmış (20 hastalık vaka serisi) ¹
- Omuz kavşak ağrısı-sertliği
- GCA birlikteliği varsa: şiddetli baş ağrısı, temporal alanda hassasiyet, çene-dil kladikasyonu, ani görme kaybı
- Yüksek akut faz reaktanları

¹Calabrese C et al. Polymyalgia rheumatica-like syndrome from checkpoint inhibitor therapy: case series and systematic review of the literature. RMD Open. 2019

- Temporal arter biyopsi bulguları klasik GCA ile aynı
- USG ve MR: omuzda bursit, tendinit vs

Grade 1 (mild)	Hafif ağrı ve sertlik	ICPi'ye devam edilebilir NSAİİ/asetaminofen
Grade 2 (moderate)	Günlük yaşam aktivitelerini kısıtlayan orta düzeyde ağrı ve sertlik	ICPi'ye ara verilebilir 20 mg/gün steroid, 3-4 hf içinde doz azaltmaya başlanır 4 hf içinde yanıt yoksa grade 3 gibi yaklaşım
Grade 3-4 (severe/life-threatening)	Günlük aktiviteleri kısıtlayan ciddi ağrı ve sertlik	ICPi'ye ara verilir. 40 mg/gün steroid Yanıtsızlık durumunda cDMARD veya IL-6 blokeri

İNFLAMATUAR MİYOPATİLER

- Dermatomyozit/Polimiyozit
- Artrite göre çok daha nadir
- İnsidans <%1 ama mortalite oranı %22'lerde bildirilmiş ¹
- ICPi başlamasından genellikle 4 hafta sonra çıkıyor
- Klasik hastalık gibi proximal kas tutuluşu baskın patern
- Raş %20 hastada
- Solunum, yüz ve distal kas gruplarının tutulduğu vaka bildirileri
- Miyastenia gravis ve miyokardit birlikteliği de bildirilmiş
- Özellikle pitozis ve solunum kas tutulumu miyokardit için prediktif ²

¹Allenbach Y et al. Immune checkpoint inhibitor-induced myositis, the earliest and most lethal complication among rheumatic and musculoskeletal toxicities. Autoimmun Rev. 2020

²Hamada N et al. Incidence and Distinct Features of Immune Checkpoint Inhibitor-Related Myositis From Idiopathic Inflammatory Myositis: A Single-Center Experience With Systematic Literature Review and Meta-Analysis. Front Immunol. 2021

- Fizik muayene
- Artmış kas enzimleri
- EMG
- Kas MR
- Kas biyopsisi ile ilgili veri çok sınırlı ve yetersiz
- Miyozit spesifik/Miyozit ilişkili otoantikolar genelde negatif

Grade 1 (mild)	Hafif kas güçsüzlüğü	ICPi'ye devam edilebilir 0.5 mg/kg/gün prednizon
Grade 2 (moderate)	Günlük yaşamın yaşına uygun enstrümantal aktivitelerini sınırlandıran orta derecede kas güçsüzlüğü	ICPi'ye ara verilir
Grade 3-4 (severe/life-threatening)	Kişisel bakımı etkileyecek düzeyde ciddi kas güçsüzlüğü	ICPi'ye ara verilir (kalıcı olarak?) IVIG Plazmaferez Yüksek doz steroid/Pulse steroid Diğer immünsüpresifler (RTX, MMF, AZA)

SİSTEMİK LUPUS ERİTEMATOZİS

- Çok daha nadir
- Çoğu deriye sınırlı
- Nadiren sistemik
- Hastalar SLE kriterlerini nadiren karşılıyor
- Lupus nefriti olan vaka bildirileri

Subakut kutanöz lupus eritematozis

- Median çıkış süresi 3 ay
- Papüloskuamöz lezyon, eritema anülare
- Gövde ve kollarda baskın
- 29 hastalık vaka serisi ¹
  - ✓ %91.7 anti-Ro (+)
  - ✓ %75 ANA (+)
  - ✓ %50 anti-La (+)

¹Wu Z et al. Clinical characteristics, treatment and outcome of subacute cutaneous lupus erythematosus induced by PD-1/PD-L1 inhibitors. Arch Dermatol Res. 2024

Khorasanchi A et al. Immune checkpoint inhibitor-induced subacute cutaneous lupus erythematosus: a case report and review of the literature. *Front Med.* 2024

- Topikal /Sistemik steroid
- Hidroksiklorokin

BAŐKA?

- ANCA ilişkili vaskülit
- Eozinofilik fasiit
- Sistemik skleroz
- Dijital iskemi
- Tek organ vaskülit
- Antisentetaz sendromu

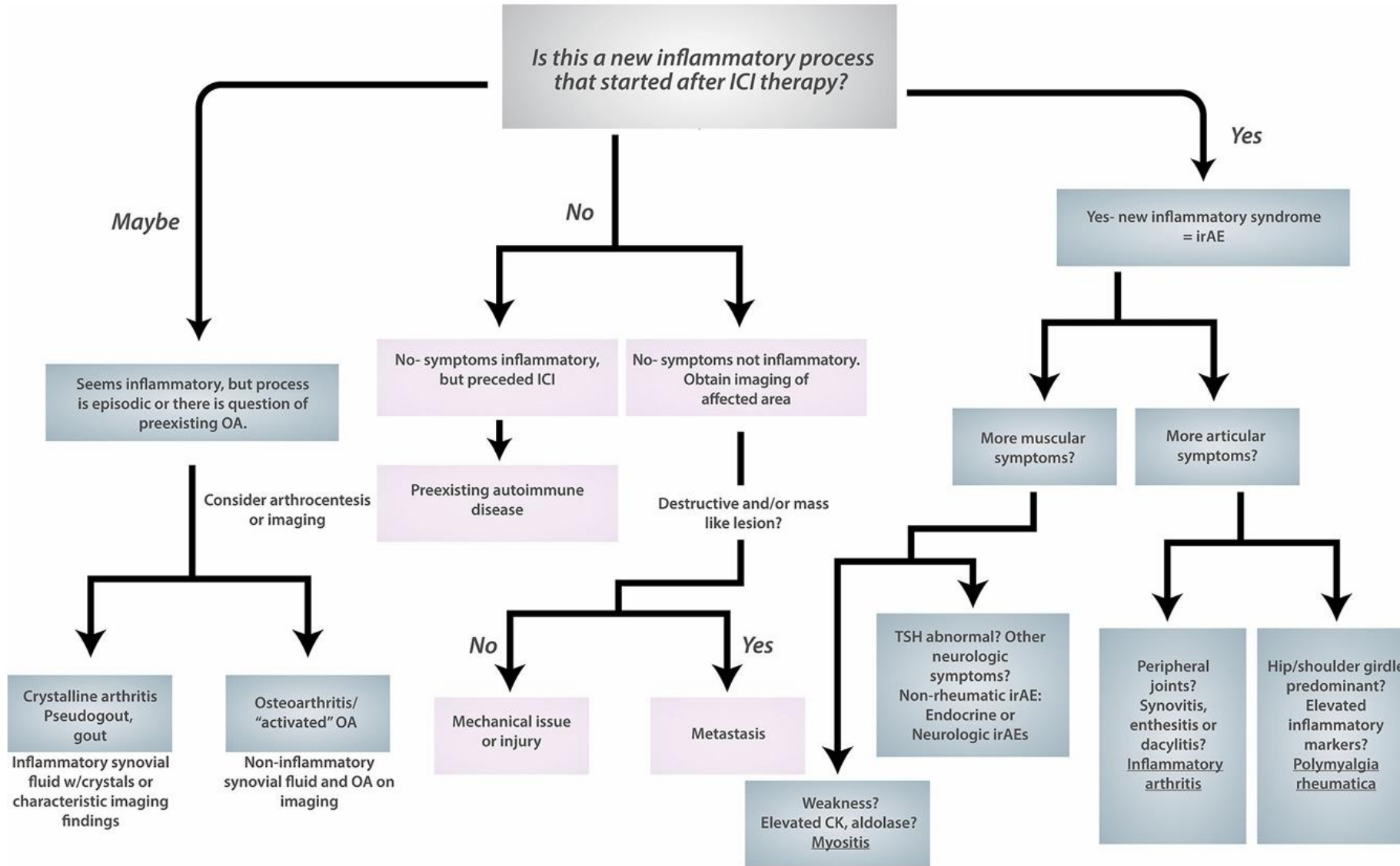

DAHA ÖNCEDEDEN ROMATİZMAL TANISI OLANLAR

- Önceden var olan bir otoimmün romatizmal ve/veya sistemik hastalık, ICPI için kontrendikasyon değildir.¹
- İmmünosüpresif tedavi mümkün olan en düşük dozda tutulmalıdır (<10 mg/gün prednizon).¹

¹Kostine M et al. EULAR points to consider for the diagnosis and management of rheumatic immune-related adverse events due to cancer immunotherapy with checkpoint inhibitors. Ann Rheum Dis. 2021

Özetle

- ICPI ilişkili romatolojik yan etkiler az bilinmektedir.
- Ayırıcı tanı primer malignitenin relapsı paraneoplastik süreç mutlaka ekarte edilmelidir.
- Kabul görmüş genel yaklaşımlardan ziyade hasta bazında romatoloji-onkoloji işbirliği önem taşımaktadır.
- ICPI tedavisi öncesinde hastalarda herhangi bir otoantikör taranması önerilmemektedir.

TEŐEKKÖR EDERİM